

Gröna Kvinnors Verksamhetsberättelse 2022

Årsmötet hölls den 19 februari i "Enkehuset" på Norrtullsgatan där Elin Wägners bok om eldsjäl och rösträttsskämpan "Pennskaftet" utspelade sej.

Årsmötet leddes av Anita Dahlberg, tidigare ledare av forskning inom genussystemets maktstrukturer och grundare av Forum för kvinnliga forskare och Kvinnoforskning Stockholm och Nordiskt forum för kvinnoforskning. Anita inledde med att berätta lite om med- och motgångar i sitt jämställdhetsarbete.

I årsmötet deltog 16 medlemmar, sekreterare var Ingegerd Akselsson Le Douaron och till justerare valdes Kerstin Allergren och Karin Thunborg. Den gedigna verksamhetsberättelsen hade tryckts upp och presenterades av de olika nyckelkvinnorna och av ordförande.

Efter den georgiska lunchen gestaltades Elin Wägner av journalisten och tidigare ordförande för Elin Wägner sällskapet Marianne Enge Swartz. Marianne har skrivit en monolog där hon ger Elin röst åt tankar och reflektioner bland annat av att bli utsedd till medlem i Svenska Akademin som den andra kvinnan 1944, efter Selma Lagerlöf 1914. Efter monologen fördes samtal om skillnader och likheter, hur ingår kvinnors kunskaper och synpunkter om hur ett samhälle ska organiseras i dag? Vi konstaterade att samhällsutvecklingen fortsatt går i patriarkala skor.

Styrelsen har under verksamhetsåret, haft nio protokollförda möten.
Ordförande Ewa Larsson ansvarig redaktör för medlemsbrev och Facebook.
Ledamöter: Maria Björke kassör ansvarig för medlemmar samt hemsida, Ingegerd Akselsson Le Douaron sekreterare. Eva Hallström, Marja Sandin-Wester, Agneta Granström, Gunilla Larsson, Gunilla Staaf
Ersättare: Kerstin Slåneteg, Tzighe Kifle, Johanna Norrbo.
Revisorer: Vivianne Gunnarsson och Mia Antonsson.
Auktoriserad revisor: Katarina Nyberg HQV.
Valberedning: Märta-Lena Bergstedt sammankallande och Gudrun Lindvall.
Arbetsutskott: Ewa Larsson, Maria Björke, Ingegerd Akselsson Le Douaron.
Nyckelkvinnor: Kirsti Kolthoff Uppland, Eva Hallström Värmland, Agneta Granström Norrbotten, Maria Bergström Sörmland, Sonja Jonsson Stockholm och Christina Glaeser Småland.

Medlemskap i andra organisationer

Gröna Kvinnor har 2022 fortsatt varit medlem i Sveriges Kvinnolobby som bytt namn till Sveriges Kvinnoorganisationer, SKO. Paraplyorganisationens målsättning är att integrera kvinnors perspektiv i alla politiska, ekonomiska och sociala processer såväl lokalt, genom EWL, Europeiska Kvinnolobbyen som internationellt, Ewa Larsson har varit kontaktperson. Ingegerd Akselsson Le

Douaron har varit kontaktperson inom projektet "Lön hela dagen", som är ett samarbete mellan SKO och fackföreningar. Gröna Kvinnor är medlem i organisationen Kvinnor i samverkan mot narkotika och alkohol, KSAN, vi har inte medverkat i verksamhet under året då vi upplevt att organisationen bytt inriktning. Inte heller medlemskapet i UN Women har aktiverats, även här menar vi att organisationens förändring resulterat i att den endast fungerar som en del av FN:s insamlingsorganisationer och inte som aktivt påverkansorgan gentemot moderföreningen i Sverige, Ewa Larsson har varit kontaktperson. Gröna Kvinnor är fortsatt med i Bred Feministisk Plattform som arbetar för människors lika värde, Ewa Larsson har varit kontaktperson. Gröna Kvinnor har en medlemsandel i Ekobanken, Maria Björke har varit kontaktperson. Föreningen är medlem i Klimatriksdagen och Maria Björke har varit kontaktperson. Gröna Kvinnor är medlemsorganisation i 1325 och Ewa Larsson har varit kontaktperson. Gröna Kvinnor är "stakeholders" i Nordiska Ministerrådets jämställdhetsarbete med fokus Kvinnor och Energi. Ewa Larsson har varit kontaktperson. Gröna Kvinnor är medlemmar i GenderCC, Genus för klimaträttvisa, en internationell kvinnoorganisation med säte i Berlin, Eva Hallström har varit kontaktperson. Ewa Larsson är medlem i GenderCC, Steering Committee, ett policyskapande och organisationsutvecklande organ inom GenderCC. I år har Allians för Klimaträttvisa bildats och Gröna Kvinnor har tillfrågats att vara med, Ewa Larsson är kontaktperson. Gröna Kvinnor är med i Föreningen Kvinnominne med säte i Näsåker, Gunilla Staaf är kontaktperson.

**SVERIGES
KVINNOLOBBY**

ALLIANS FÖR
KLIMATRÄTTVISA

Kvinnominne

Kvinnomuseum

Ekonomi

Föreningen har en grundläggande finansiering baserad på medlemsavgifter och har sökt och blivit beviljade organisationsutvecklingsstöd från Jämställdhetsmyndigheten. Föreningens unika och framgångsrika verksamhet är både nationellt som internationellt inriktad. Verksamheten skulle inte vara möjlig utan ideellt arbete som både styrelse och regionala nyckelkvinnorna bidrar med.

Moderorganisationen

Vid utgången av 2022 hade föreningen månatlig kontakt med 165 Gröna Kvinnor genom medlemsbrev, varav 103 är betalande eller har skriftligt intygat sitt medlemskap. Under året har 12 nya medlemmar tillkommit och 3 skriftligt avslutat medlemskap.

Medlemsbrev

Brev har utgått med 13 nummer under verksamhetsåret till hela föreningen inklusive nätverket. Där görs feministiska analyser av samhällshändelser, inbjuds till aktiviteter och annonseras till både moderföreningen och till nyckelkvinnors olika evenemang. Betalande medlemmar erbjuds ersättning för resa och övernattnings till årsmöte. Breven läggs ut på hemsidan.

Hemsidan

Är uppgraderad. Material går att översätta till olika språk för internationella läsare. Skrifter finns på svenska, engelska och spanska, här finns rapporter och pamfletter. Offentliga sökmotorer informerar om våra olika skrifter.

Facebook

Vi annonserar alla våra öppna arrangemang på Facebook. Vi gör också regelbundna egna reflektioner om samhällsskeenden inom de områden Gröna Kvinnor arbetar. Det kan handla om kvinnor vi tycker ska uppmärksammas och tidningsartiklar inom vårt område jämställdhet och omställning. Vi hade ett eget zoom möte på FNs Kvinnokommissions möte NGO CSW som spelades in. Sidan hade 852 följare 2022, en liten ökning och vi annonserade elva evenemang varav nio var helt egna. Föreningen uppmuntrar medlemmar att dela det som läggs ut för bred spridning. Sidan är generationsöverskridande och når främst kvinnor men även till män, beroende på typ av inlägg,

Moderföreningen internationellt

Föreningen genomförde ett mycket uppskattat seminarium på en och en halvtimme via zoom på **FNs Kvinnokommissions möte** 15 mars. Seminariet ingick i NGO CSW program. Utgångspunkt var den engelska skriften, *Green Women and Civilization*, som efter en genomgång med PowerPoint av författarna Ewa Larsson skulle diskuteras. Vivianne Gunnarsson råddade med anmälningar och tekniken tillsammans med Eva Hallström. Det blev ett framgångsrikt rundabordssamtal med kvinnor från både Kanada, USA, Belgien, Tyskland

Regeringen bjöd in SKO och med dess medlemsföreningar att bidra i arbetet med att avge synpunkter på FNs CSW66 deklaration. Ewa Larsson deltog i arbetet och bidrog till att även äldre kvinnors erfarenheter och kunskaper uppmärksammades i regeringens text, inte endast kvinnor och yngre kvinnors erfarenheter. Texten beskrev kvinnor som endast offer vilket vi också justerades till att inkludera kvinnor som aktiva subjekt.

Regeringen bjöd in civilsamhällets organisationer till informationsmöte inför Stockholm+50 2-3 juni samt Världsmiljödagen den 5 juni. Gröna Kvinnor deltog genom Ewa Larsson och med stöd från SKO ansökte och fick tre gröna kvinnor ackreditering till den internationella FN konferensen i Stockholm. Sverige arrangerade konferensen tillsammans med Kenya utifrån FNs Miljöprogram UNEP som inrättades efter den stora Sthlms konferensen 1972. Planering och genomförande av Världsmiljödagen ansvarade Naturvårdsverket för. Ewa Larsson skickade in text om kvinnors klimatpåverkan till naturvårdsverket.

På Stockholm+50
deltog Vivianne
Gunnarsson, Eva

Hallström och Ewa Larsson och har gjort en skrift om intrycken där personliga reflektioner görs på de olika seminarier med genusglasögonen på. Skriftens inledningen ger en historisk genomgång av FNs jämställdhets- och miljöarbete. Sista sidan informerar om Stockholms agendans tio uppmaningar, även ett Youtube inslag gjordes och lades upp på Facebook.

Civilsamhällets organisationer hade egna aktiviteter i ABF och gemensam manifestation på Sergels torg i Stockholm den 1 juni. Där medverkade Gröna

Kvinnor i stafett tal genom Ewa Larsson. Kerstin Allergren hade moderniserat föreningens banderoll. De gula kepsar med föreningens namn på piggade upp. Flera gröna kvinnor deltog även i

manifestation på Odenplan den 3 juni. Ett Youtube inslag gjordes från Sergels torg om varför vi var där, är inlagt på vår Facebook.

Svenska EU-kontoret arrangerade tillsammans EU-parlamentet ett seminarium i mars om situationen "Efter Covid-19". Frågan var hur jämställdheten i Europa nu ser ut, Ingegerd Akseleson Le Douaron deltog och rapport finns på hemsidan.

FNs Kvinnokommissions förhandlingar kan påverkas, hur görs det? Gunilla Staaf deltog i SKOs utbildning till medlemsorganisationerna i april för att lära.

Regeringens förberedelser inför för COP27 i Egypten hamnade mitt i byte av regering. En förberedelseträff med civilsamhällets organisationer genomfördes. Ewa Larsson blev ackrediterad av GenderCC och Agneta Granström av Oxford Green Institute. Det var svårt att få information om ekonomiskt rimliga hotell och möjligheter att röra sej utanför det

hårt avspärrade området. Demokratiska rättigheterna fungerar inte i Egypten och flera organisationer vågade inte närvara. Vi beslöt att inte närvara fysiskt. Ca 600 lobbyorganisationer från fossil industrin var där. Bilden är från Sthlm+50 mötet då krav ställdes från civilsamhället på att förbjuda fossila bränslen.

Som "stakeholder" till Nordiska Ministerrådet fick föreningen inbjudan under våren att delta i två dagars möte i Oslo på temat Energi och Genus. Ewa Larsson frågade om vi kunde få talartid. Det fick vi inte men välkomnades att sitta med i andra dagens arbetsgruppsmöte. Då det inte gick att medverka via zoom tackade föreningen nej, resan kändes lång för en timmes gruppsamtal.

I Köpenhamn i december träffades olika Gröna Partier från hela Europa, små

som stora. Styrelsen beslöt att försöka påverka den gröna rörelsen i den social hållbarhetens inriktning genom att påminna om helheten. Att inte ta mer av jordens resurser än vad som kan ges tillbaka och lära av urfolk. Visa ord som Gro Harlem Brundtland spred i samband med Rio+40 och upptakten till Agenda 2030. Dock förutsätter orden ett annat sätt att organisera samhället och kräver att de som i dag materiellt överkonsumerar slutar med det.

En skrift med namnet "Green Women

propose to intertwine the green movement and ecofeminism" på 12 sidor producerades och redigerades av Ewa Larsson och där ekofeministproffset Lotta Hedström skrev om just ekofeminism som ett redskap. Den trycktes först upp i 100 exemplar och testades genom att delades ut av Lotta Hedström, Maria Björke och Ewa Larsson. Broschyren fanns också på Européen Green seniors bord tillsammans med skriften "Green Women and Civilization". vilket ombesörjdes av Vivianne Gunnarsson. Den positiva respons som gavs på innehållet gjorde att 200 till exemplar trycktes upp vid hemkomsten.

Moderföreningen i Sverige

Inför valet sammanställde Ewa Larsson frågor till partiernas företrädare i miljö- och jordbruksutskottet och till partisekreterare, angående lokal livsmedelsförsörjning, hållbarhet, djurhälsa och hanteringen av vår jordbruksmark, samt Sveriges självförsörjning av jordbruksprodukter. Svar inkom från V, C och KD och bearbetades av Kerstin Slåneteg. Sammanställningen blev väldigt intressanta. Enligt den bedömning Kerstin Slåneteg gjorde, var Vänsterns jordbrukspolitiska förslag det mest tilltalande. Ewa Larsson gjorde en sammanställning av valdebatten som kommenterades. Total avsaknad av jämställdhet, miljö och natur. I stället debatt om våld, krig och kärnkraft, dvs patriarkala uttryck. Sammanställningarna skickades ut som en "Valextra".

I november antog FN:s organ för Biodiversitet ett nytt "statement", ett ställningstagande för skydd av biologisk mångfald. Länderna enades om att trettio procent av förstörd mark ska återskapas och trettio procent mark ska avsättas som skydd för biologisk mångfald. Eftersom Gröna Kvinnor är mycket intresserade av biologisk mångfald arrangerades i Norrtälje bokhandel ett seminarium under namnet "Bonden som blommorna gillar". Böcker på temat växter lades fram och seminariet genomfördes av bonden och gröna kvinnan Moa

Larsson Sundgren som belyste sambandet mellan sätt att bruka jorden och biologisk mångfald. Husdjursskötsel och bete är avgörande för den biologiska mångfalden. "Vi riskerar att förlora kulturlandskap om inte människor som jobbar med lokal livsmedelsproduktion bryr sig om den biologiska mångfalden. Det handlar om att rädda marker som ännu inte är förstörda", sade vår

bonde. För de som deltog blev det klarlagt att svensk livsmedelsstrategi är inriktad på storskalig industriproduktion av vissa baslivsmedel som ska produceras utan att gynna biologisk mångfald. De som arbetar utifrån helhetstänk och lämnar en bördigare jord efter sej när de betande djuren natur-gödslet gynnas inte ekonomiskt, tvärtom. Resultatet är att mindre jordbruk fortsatt läggs ner. Utifrån de svar de olika politiska partierna gav på föreningens enkät om livsmedelsproduktion före valet konstaterades i efterföljande samtal att föreningen behöver engagera sej mer i trygg lokal livsmedelsförsörjning och skapande och bibehållande av biologisk mångfald.

Årets organisationsutvecklingsresa gick till Norrbotten

Inte visste vi att Unescos världsarv Laponia hotas om gruvan startas vid Gállok.

Motiveringen till världsarvsstatusen var att inte bara den storslagna naturen, utan också samekulturen med en ålderdomlig nomadiserande renskötsel såsom varande "ett av de bäst bevarade exemplen på nomadområden i norra Skandinavien". Men för delar av tre av de samebyar som ingår i Laponia, förutom Sirges även Jåhkågasska och Tuorpon, kommer den under tusentals år använda flyttleden mellan renarnas sommarbetesland i fjällen och vinterbetesland på tallhedarna i skogslandet att spärras om den planerade gruvan i Gállok blir verklighet, och den traditionella renskötseln i

Laponia därmed blir omöjlig att genomföra. Föreningen beslöt sej för att besöka platsens och söka dess själ. Vi kände historiens vingslag på de platser vi besökte och har nu blivit taleskvinnor för de som undrar över platsens värde. För här

ställs kulturarv mot ett materiellt industrikliv som förutsätter gruvor. Vi såg spåren av 1950-talets industrialisering som grundats på billig el. De i dag torrlagda vattenfårorna och älvar vars vattenstånd ändras efter elbehov skadar biologisk mångfald och gör det nästan helt

omöjligt för fiskar att leka uppströms när de ska lägga rom. Är det på detta sätt industriutveckling ska fortgå, att människan tämjer och sätter sej över naturen. Vilka andra vägar finns, sparsamhet, hushållning och vördnad för moder jord. Samtal om hur industrins vinster ska kunna återskapa det som förstörts fördes och vad vi kan lära av urfolks sätt att relatera till natur.

Aktiviteter med andra organisationer

Rysslands invasion av Ukraina 24 februari gjorde att planerad aktion men Lön hela dagen fick senareläggas.

Civilsamhällets organisationer samlades på Norra Bantorget för att manifestera solidaritet med det Ukrainska folket, Ewa Larsson höll ett känslösamt tal om kvinnor och barn som alltid drabbas när patriarkatet härjar hänsynslöst.

Lön hela dagen samlades den 3 maj på Sergels torg och aktiva medlemsorganisationer erbjöds att tala. Ewa Larsson höll ett argt anförande om svikna fackliga och politiska löften när det gäller att göra något åt de patriarkala skillnaderna i lön mellan kvinnor och män. I Norrbotten är vården underbekvinnad, en av Ewa Larsson nyuppfunnen neologism, eftersom kvinnorna går till gruvan och får bättre betalt än att jobba i hemtjänst och vård.

Klimataktion arrangerade i oktober två heldagars möten i Bagarmossens folkets hus, Maria Björke och Ewa Larsson deltog. Föreläsningar varvades med gruppsamtal och det var kulturinslag samt fest på lördagskvällen. Intressant och pedagogiskt välordnat.

Sveriges Kvinnoorganisationer firade 25-årsjubileum den 21 november på biograf Grand i Stockholm. Gunilla Staaf och Ewa Larsson var där. Tal hölls av olika aktiva kvinnor och Greta Thunberg betonade vikten av att kvinnoorganisationer och miljöorganisationer samarbetar, precis så som Gröna kvinnor jobbar. På jubileet visades också filmen Call Jane, hur kvinnor i en delstat i USA på 50-talet gick samman över klassgränser för att hjälpa kvinnor som vill ha abort och ändra på lagstiftningen för att göra abort legal. Nu, sjuttio år senare är det fortsatt aktuellt för kvinnor att gå samman för kvinnors rätt till självbestämmande.

Aktiviteter riktade till riksdag och regering

Inför valet skickades ett brev till partiernas ordinarie riksdagsledamöter i miljö- och jordbruksutskottet och till deras partisekreterare kring omställning inom jordbruket baserat på text i medlemsbrev som Ewa Larsson skrivit. Kerstin Slåneteg tog hand om efterbörden. Samställning gjordes till ett separat utskick till föreningens medlemmar som ett "Valextra".

Vart fjärde år utvärderas Sveriges jämställdhetsarbete av FN i Geneve utifrån CEDAW konventionens uppställda mål, Konventionen om att eliminera all diskriminering av kvinnor. SKO bjöd in medlemsorganisationer till grupparbete kring text, en mycket kreativ process där Ewa Larsson deltagit. Sveriges regering får sedan ta del av civilsamhällets synnerligen kritiska sammanställning av svensk utveckling av jämställdhet. Både regering och SKOs rapport lämnas in till FN. Sedan får svenska regeringsföreträdare åka till Geneve och svara på frågor utifrån formell och informell rapportering, som ett domstolsförfarande.

Publicerat:

Upprop med krav att få rättsprövning hos Högsta förvaltningsdomstolen angående kärnavfallsförvaring i Forsmark publicerades i UNT och Gröna Kvinnor var en av undertecknarna som stod bakom uppropet.

Försvaret kräver att tillståndsplikten ska ändras till en anmälningssplikt, var rubriken på en artikel Gröna Kvinnor med Agneta Granström som lokal representant blev intervjuad i Norrbottens Kuriren. Gröna Kvinnor vill att Försvarets verksamhet följer samma miljöregler som alla andra! Stort uppslag med bild på Gröna Kvinnor i Norrbotten och styrelsen. Vi accepterar inte att regeringen gör det möjligt att bara anmäla sin miljöskadliga verksamhet. Artikeln finns på vår hemsida.

Stöd Kvinnorna i Iran publicerades i Aftonbladet. Modiga starka kvinnor i Iran gick under hösten ihop och vägrade att fortsatt diskrimineras och vill ha rätt till sin kropp. En artikel där svenska regeringen uppmanas att ta tydlig ställning för kvinnornas rätt och med tydliga krav riktade till Irans regering samarbetades ihop med SKOs medlemsorganisationer och blev lyckosamt publicerad i Aftonbladet. Finns på hemsidan.

SKO hjälpte till att översätta artikeln till engelska och jag skickade den vidare till GenderCC med uppmaning om internationell aktion.

"Sluta dela ut allmosor" publicerades i ETC. Efter valet i september utbröt stor irritation över att partier som bildat regering tillsammans inte höll sina vallöften. Det handlade om det mesta men mest akut energipriser som skjutit i höjden efter Rysslands invasion av Ukraina och en sammanlänkad EU energimarknad. Svensk prissättning kan enkelt göras om vilket Ewa Larsson och Vivianne Gunnarsson skrev ihop förslag på i en artikel som publicerades i tidskriften ETC. Inriktningen var att i stället för att dela ut allmosor helt enkelt göra om systemet. Finns på hemsidan.

Artikeln från den efter valet nybildade organisationen Allians för Klimaträttvisa, **ARK**, som Gröna Kvinnor är medlemmar i, publicerades i Aftonbladet.

Materialproduktion

FNs Stockholm+50 möte sammanfattades i en skrift på femton sidor i A4 och har tryckts upp i trehundra exemplar. Först görs en bildande genomgång av FNs historiska roll ur ett jämställdhets- och miljöperspektiv. Sedan är det referat med genusanalyser från de olika seminarierna som Vivianne Gunnarsson, Eva Hallström och Ewa Larsson bevistade och slutligen en redogörelse för väg framåt.

Green Women Propose to Intertwine the Green Movement and Ecofeminism är en engelsk skrift på tolv sidor i A5 som skrevs av Ewa Larsson och Lotta Hedström och har tryckts upp i trehundra exemplar. Den vänder sig både till de som arbetar för jämställdhet och miljö och tar upp vinsterna med att samarbeta för ekonomisk

och socialt hållbar omställning. Först ges en kvinnohistorisk bild av hur vi hamnat i den struktur vi befinner oss i, sedan ekofeministiska redskap att ta sig ur och vidare samt en uppmaning att lära mer från hur urfolk har levt och samspelat med moderjord med samisk kultur som ett exempel.

Vi ställde oss frågan - Vad finns i väven? Och hur kan vi gödsla klokt nu?

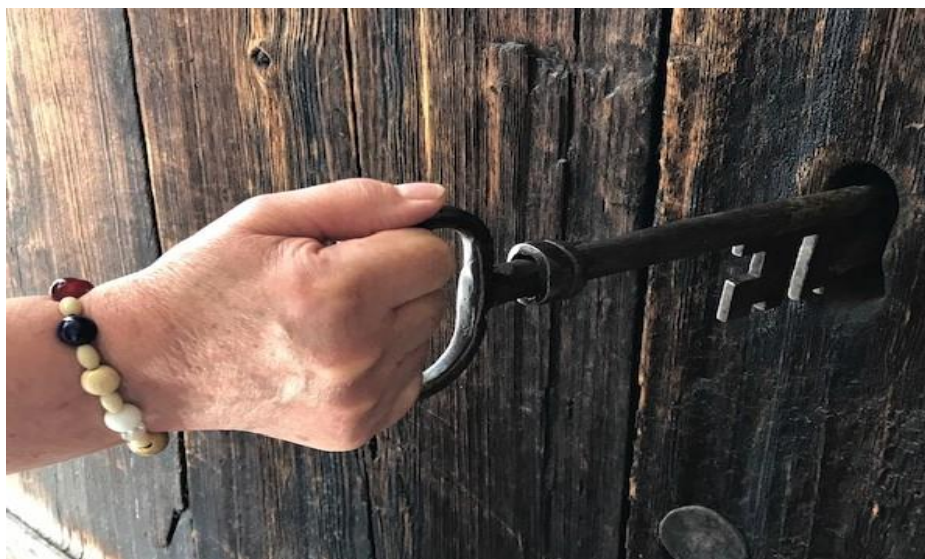

Medlemsvärvning

Skriften om "Platsens själ" om Finsta, om Heliga Birgitta både historiskt och i dag och som togs fram föregående år marknadsfördes av Gunilla och Ewa Larsson genom två nedslag i Roslagen i augusti. Först besöktes Ekeby där en återvinningsdag pågick, där fördes samtal med arrangörerna. Sedan besöktes Rånäs hembygdsförening som hade en utställning om ortens kvinnor. En privat visning gavs av föreningens eldsjäl och efter fika fördes samtal med flera lokalboendes om Gröna Kvinnor, Platsens själ och eventuellt samarbete kring firande av heliga Birgittas 2023 då det är 750 år sedan hon dog.

Nyckelkvinnor 2022

Verksamhetsberättelse Sörmlands län 2022

”Överallt stå de stoltaste träd och de ljuvligaste blommor, och vattnet i de små kanalerna ligger klart och djupgrönt och speglade. Och pojken tycker, att alltsammans är som ett paradiset. Han slår ihop händerna och utbrister: Jag har då aldrig sett något så vackert! Vad kan det här vara för en trädgård?”

Detta ropar han helt högt, och genast vänder trädgårdsmästaren sig emot honom och säger med sin barska röst: Den här trädgården heter Sörmland. Vad är du för en, som inte vet så mycket? Den har alltid varit räknad som en av de präktigaste i riket.”

Så låter Selma Lagerlöfs beskriva landskapet Södermanland när Nils Holgersson kommer dit på sin resa genom landet. Trädgårdsmästaren som Nils får möta är Herr Karl, Gustav Vasas yngsta son, från 1560 hertig över Södermanland (och 1599 kung över Sverige).

Så trädgårdar är naturligtvis något alldeles särskilt i detta landskap. Något som blev tydligt också för oss Gröna Kvinnor när **Vårdinge folkhögskola** lät oss få uppleva detta års elevers framarbetade trädgårdsområde.

Här på skolan hålls nämligen ett antal olika utbildningar där varje år på skolans ”odlingsområde” byggs upp helt nya små trädgårdar. Dessa skapas av elevgrupper som tillsammans hjälps åt att bygga låga eller höga staket, anlägga odlingsbäddar, dammar, spaljéer, sittplatser, konstruera upplevelsestråk med naturmaterial som finns på platsen och sedan så frön, plantera förödlade växter eller hämta växter från naturen så att det nu när vi var där hade uppstått ett slags trädgårdslandskap där vi fick vandra runt och överraskas av den stora variationen och hur vackert och roligt det är med olika trädgårdsrum.

Det var en upplevelse som jag tror stannat kvar för flera av oss, att det är möjligt att faktiskt skapa mycket bara fantasin släpps loss och man är några stycken som hjälps åt. Något att fortsatt inspireras av för Gröna Kvinnors fortsatta verksamhet. Eller som Voltaire låter Candide säga: "*Il faut cultiver notre jardin*" men det måste, såsom görs här i Vårdinge By, ske med ett gediget ekologiskt tänk.

I samarbete med Vårdinge By folkhögskola, rektor Kerstin Burström och Annika Laurén, inbjöds författaren och aktivisten Pella Thiel till samtala kring boken "Naturlagen - om naturens rättigheter och människans möjligheter", i september månad.

Vi frågade - Kan naturens rättigheter bidra till systemskifte och ändra maktstrukturerna?

Efter gemensamt fika med hembakat bröd, marmelad, ost och humus inledde Pella med att berätta om bokens tillkomst för de trettioen intresserade lyssnarna. Hur

kunskap om natur inom vår kulturkrets länge betraktats som tillhörande människa att nyttja hur som, hennes egen insikt som växt i styrka genom möten med olika ur-folk och om hur jordande i arbete med naturen stärkt henne om samspelandets nödvändighet för överlevnad.

Efter modererade Ewa Larsson och frågorna var många, både rent praktiskt som om alla växter och djur ska ha samma rättighet där invasiva arter togs som exempel som mer filosofiska om äganderättens betydelse och noterades gjordes att allemansrätten är unik i Sverige. Obalanser som vad kalhyggen åsamkar, människans påverkan av spridande av främmande arter från olika världsdelar och mördandet av ur-folk som skyddar moder jord samt historiska kulturimpulsers påverkan på sätt att behandla både varandra som jorden utmynnade i det positiva att några länder gett delar av naturen juridisk rätt som floder och berg.

I boken beskrivs naturens rättigheter som en bro mellan det samhälle vi har i dag och en helt ny världsbild. Pella Thiel utmanade våra föreställningar om världen, oss människor och vad utveckling egentligen är och innebär. Som tack för all god energi och kunskap vi delat gav vi Pella gröna kvinnan Adele Änggård

samlade verk " A Humanitarien Past" med förord av Riane Eisler vilket uppskattades stort.

Fakta om att införliva brott mot ekocid i Romstadgan: FN genom sin generalsekreterare Antonius Gutarras rekommenderat världens politiska ledare att införliva naturens rättigheter i sina egna lagstiftningar. FNs råd för Mänskliga Rättigheter beslöt i oktober 2021 om ett tillägg - rätten till en trygg, ren, hälsosam och hållbar miljö. Romstadgan har 123 parter, där finns krigsbrott, aggressionsbrott, brott mot mänskligheten och folkmord, alla kallas för brott mot fred.

Gröna Kvinnors slutsats: Att se människan som del i helheten kvarstår. Att ödelägga det egna hemmet, ekocid, en ordkombination av grekiska oikos - hem och caedere - att döda. Att döda sitt

hem är också ett hot mot fred. Klimatkatastrofer pågår och människor flyr för sina liv. Att införliva brottet i Romstadgan är en logiskt följd av människans agerande de senaste århundradena under sin stund på jorden.

Antal medlemmar i Sörmlands län är 8 hälsar Maria Bergström

Verksamhetsberättelse Uppland 2022

Gröna Kvinnor i Uppsala län välkomnade till ett möte "Elin Wägner på besök" med rubriken "Ensam dam med 17 herrar" gestaltad av **författaren Marianne Enge Swartz**.

Marianne Enge Swartz framförde en av henne själv författad monolog som utgick ifrån Elin Wagners reflektioner då hon 1944 inträder i Svenska Akademien, andra kvinnan efter Selma Lagerlöf. Som journalist och tidigare mångårig ordförande för Elin Wägner sällskapet delade Marianne med sig ur sin kunskapskälla även om Elins ej så allmänt kända liv. **Mer om Elin Wägner:** i boken Väckarklocka 1941 under andra världskriget brann Elin Wägner för att väcka kvinnor och män till ett nytt tänkande kring vår jord och vårt liv där, när det stora kriget väl var över. Hon är en ledstjärna för många.

Mötet började med samtal om Gröna kvinnor inför besöket och sedan följde fika och ett

givande samtal med Marianne med frågor och diskussion med tankar vi hade har liknande de Elin väckte på sin tid med tanke på rådande situation. Mötet ägde rum söndagen den 20 november 2022 i Frödingesalen, kvarterslokal på Norra Kvarngärdet, Frödingsgatan 18, nära Kvarntorget disponerad av Hyresgästföreningen där, som vi disponerade utan kostnad. Deltog gjorde 8 kvinnor. Snöoväder förhindrade flera anmälda att kunna komma. Arrangemanget gjordes i samverkan med Sensus Uppsala. Vi

som arrangerade från Gröna Kvinnor Uppsala var Kirsti Kolthoff, Nyckelkvinna för Gröna Kvinnor i Uppsala län och Tzighe Kifle, ersättare i styrelsen.

Antal medlemmar i Uppsala län är 11 hälsar Kirsti Kolthoff

Verksamhetsberättelse Värmlands län 2022

Internationella kvinnodagen den 8 mars uppmärksammades på biblioteket i Sunne genom att ha en utställning där tillsammans med FN-föreningen. Utställningen handlade om Mål 5 i Agenda 2030 samt kvinnors rättigheter. Material från Gröna Kvinnor samt böcker med anknytning till "Gender Equality" visades på utställningen.

Skördefesten 4 september Rottneros Park är en omtyckt tradition att avsluta säsongen med. Antal besökare denna dag var ca 600 personer. På programmet fanns aktiviteter som trädvandring med guidning genom parken, clown, ponnyridning, utställningen i Lökboden och brukets historia. Här deltog Gröna Kvinnor med bokbord och grönsaksskörd vilka var välbesökta och många tog foldrar från Gröna Kvinnor samt frågade om föreningen. Det blev givande diskussioner med besökarna. Vi var några från Gröna Kvinnor och tyckte det var ett intressant evenemang. Samt att grönsakerna gick åt där köparna fick betala efter eget önskemål om pris.

FN veckan i oktober var det utställning i Sunne med anknytning till Mål 5 samt ytterligare mål från Agenda 2030. Där visades också upp böcker med anknytning till kvinnor. Under denna vecka deltog Gröna Kvinnor på seminariet "Klimatsmarta lösningar i vardagen" där bl. a Maria "Vildhjärta" Westerberg berättade och underhöll med sina fantastiska träskulpturer. Många givande samtal och information utbyttes denna dag.

Antal medlemmar i Värmlands län är 12
hälsar Eva Hallström

Verksamhetsberättelse Norrbotten 2022

Efter gemensam planering tog Gröna Kvinnor i Norrbotten emot styrelsen i början av juli. Besök på fjällträdgården i Jokkmokk och Ajtte samemuseum. Vi uppmärksammade att försvaret gått ut med krav till regeringen om att de ville slopa tillståndsplikt för sin miljöskadlig verksamhet. En journalist kontaktades som skrev en artikel. Rubrik: "Försvaret kräver bland annat att tillståndsplikten ska ändras till en anmälningsplikt". Stor artikel publicerades i Norrbottens Kuriren med bild på alla Gröna Kvinnor som slutit upp.

Vi fick en genomgång av gruvprospektering i Gallok av politikern och aktivisten Henrik Blind. Sedan reste vi den undersköna platsen. Hur kan någon ens komma på tanken att förstöra med gruvdrift. Så bar det upp till Stora Sjöfallet och Laponia med naturum. Här beskrevs förändringen av

vattenfalls kraftverksbygge och de stora förändringar i landskapet och inverkan på djur, natur och samisk renskötsel. En båtresa över Langas tog oss till Saltoluokta och det gamla samevistet. Vi har en underbar kväll

med bastu och promenad med kunniga föreläsaren, arkeologen och styrelseledamoten Gunilla Larsson, själv same. Besök i kyrk-kåta hanns också med före avresa.

I industrialisering vars spår vi följde beskrivs inte kvinnors livssituation. Men Husmodersföreningarna beskriver förändringen för kvinnors arbete. Elektrifiering i hemmen på slutet av 40 talet, elektriska symaskiner, lyse till hus och ladugård. Elektriska apparater som underlättade som tvättmaskin,

dammsugare osv. Industriutvecklingen beskriver inte kvinnors kunskap, behov eller intressen. Kvinnor inkluderades inte i planeringen eller i beslut och genomförande. Vår upplevelse blev stark och vi menar att fortfarande saknas den kvinnliga dialogen. *"Det norrbottniska industriklivet är ett kliv i manliga skor"*.

Antal medlemmar i Norrbottens län är 4 hälsar Agneta Granström

Verksamhetsberättelse Stockholm 2022

FNs dag för urfolk i augusti manifesterade Gröna Kvinnor genom att deltaga i Kungsträdgården och genomföra en aktivitet. Ewa Larsson och Gunilla Larsson tog fram en flyer i A6 format som trycktes upp i 200 exemplar om delades ut på plats tillsammans med Sonja Jonsson och Kerstin Allergren. Formatet passade att lägga ner i handväska och vi fick flera bra samtal under det att vi delade ut.

Kafé Sjöstugan invid Brunnsviken besöktes av Gröna Kvinnor i maj en strålände vårdag. Annika Malmsten, som driver det lilla eko-kulturkafét, startade Kafé Sjöstugan tillsammans med tre andra kvinnor. De ville ha ett ekologiskt kulturkafé, som skulle vara en mötesplats för alla. Numera är Annika själv och för att kunna hålla ner budgeten och tänka på miljön används närodlat och grönsaker efter säsong. Vi bjöds på soppa, sallad, bröd med olika röror, nybakade bullar och kaffe. I vår soppa fanns bl.a. kirskål och löktrav från trädgården. Allt var mycket vällagat och gott. Nio Gröna Kvinnor slöt upp, extra roligt var att föreningens första revisor, Ann-Sofi Mathisen, deltog med hjälp av assistent. Föreningens olika skrifter exponerades och gav upphov till idéutbyten. Vi fick med oss en god inblick i hur kvinnligt företagande, för ett litet eko-kulturkafé, kan vara

I Maria Sandels fotspår på Kungsholmen promenerade sex gröna kvinnor i november i syfte att lära mer om en av de kvinnor som kämpat för kvinnors villkor och rättigheter, guide Ewa Bergdahl. Maria Sandel (1870-1927) är en av de tidiga svenska kvinnliga arbetarförfattarna skrev två novellsamlingar, fyra romaner och ett stort antal dikter som publicerades i arbetarpressen och levde hela sitt liv på Kungsholmen förutom de fyra år hon emigrerade till Amerika som sjuttonåring. Maria Sandel kämpade för att förbättra kvinnors arbetsförhållanden. Bostadsbrist, svält, prostitution, fosterdrivning, kriminalitet och tiggeri var ämnen hon inte väjde för, men hennes berättelser visar också den starka solidaritet som fanns i arbetarklassen och den längtan efter bildning och ett bättre liv som många drömde om. Det var en fantastiskt intressant och uppskattad vandring som ledde till efterföljande samtal och vikten av social hållbarhet. Efter vandringen hade vi blivit sju gröna kvinnor.

Antal medlemmar Stockholms län är 46 hälsar Sonja Jonsson

Verksamhetsberättelse från Jönköping 2022

Ett Seminarium om skogen arbetades fram utifrån ett helhetstänk och den 8 oktober bjöd Gröna Kvinnor i Jönköping in till samtal om kvinnors makt och i trästaden Eksjö. Sammanlagt 12 kvinnor, en bebis och en man deltog i filmvisning på biograf Metropol och efterföljande samtal på Lennarts konditori, där Gröna Kvinnor bjöd på fika.

Ewa Larsson hälsade välkomna och berättade om föreningen och hur Gröna Kvinnor ser på skogspolitiken utifrån ett remissvar till Miljödepartementet på Skogsutredningens betänkande (SOU 2020:73). Ur remissvaret, sammanfattning:

- *Inför ett moratorium för industrikalhyggen, skogsproduktion med monokultur.*
- *Inled en Skogsutredning med mål att förändra synsätt och inriktning på Svensk skogsvård till att låt Miljömål inom ekosystemens ramar bli norm, Skogsvårdslagen bör underställas Miljöbalken.*
- *Varje enskilt kalhygge bör vara tillståndspliktigt.*
- *Låt Biologisk mångfald, bevarande av ekosystem och naturnära plockhyggesbruk utgöra ledstjärna för dagens och morgondagens skogsvård.*
- *Sveaskog ska vara förebilden i detta arbete och bistå med kunskap.*
- *Samråd på lika villkor mellan skogsägare och urfolk ska alltid föregå vård av skog.*

Filmen *Om skogen* som gjordes 2021 visades. Den handlar om hur Sverige håller på att skövla nästan all vår naturskog, dvs. gammelskog som är äldre än 120 år.

Efteråt berättade Rebecka Le Moine om sitt arbete som riksdagsledamot (MP) för att rädda för skogar. Skogen kan brukas men ska inte förbrukas, sa hon. All den gammelskog som finns kvar bör skyddas. 3 % av allt skogsbruk är nu hyggesfritt. Vi kan hjälpas åt att driva frågan att en större andel ska bli hyggesfri genom att ringa riksdagsledamöter och fråga var de står. Idag finns det ingen certifiering för hyggesfritt skogsbruk. För att vi ska kunna verka för att rädda skogen behöver vi hålla koll på Skogsvårdslag, Miljöbalk och EU.

Cecilia Malmqvist tillhör den fjärdedel av skogsägarna i Sverige som är kvinnor. Hon är medlem i föreningen Spillkråkan. Föreningen engagerar kvinnliga skogsägare som strävar efter att bruka sina skogar hållbart. Cecilia berättade om sin relation till skogen.

En slutsats av samtalet är att de deltagande kvinnorna är bekymrade för utvecklingen. Det läggs ett orimligt stort ansvar på individen. Det behövs lagstiftning och den enskilde skogsägaren bör få hjälp att ställa om. De stora skogsägarna Sveaskog och Kyrkan bör agera som förebilder och gå i täten för ett hållbart skogsbruk. Slutligen, kvinnornas makt och inflytande i skogspolitiken tjänar vi alla på i en hållbar utveckling.

Christina Glaeser, nyckelkvinna för Jönköping stod för arrangemanget och Ingegerd Akselsson Le Douaron, sekreterare i Gröna Kvinnor ledde samtalet.

Antal medlemmar i Jönköpings län är 7 hälsar Christina Glaeser och Ingegerd Akselsson Le Douaron.

För styrelsen Stockholm februari 2023

Ewa Larsson, ordförande

Maria Björke, kassör

Ingegerd Akselsson Le Douaron, sekreterare

Eva Hallström, ledamot

Gunilla Larsson, ledamot

Gunilla Staaf, ledamot

Agneta Granström, ledamot

Marja Sandin Wester, ledamot

Kerstin Slåneteg, ersättare

Tzighe Kifle, ersättare

Johanna Norrbo, ersättare

GRÖNA KVINNOR BOTANISERAR VIDARE, VÄLKOMMEN ATT BLI MED OSS

Medlemskap 2023 100 kr

Bg 5412-6867

www.gronakvinnor.se

Gilla oss på Facebook

